

Serviceovens § 50 undersøgelse - børnefaglig undersøgelse - samt betingelser for modtagelse af hjælp efter serviceovens kap. 11/ § 52.3

Lovgrundlag m.v.

Serviceovens § 50 og 52.

Vigtige SM` henvisninger:

C-21-07 – samtykke fra begge forældremyndighedsindehavere

Kompetence:

Der henvises til kompetenceplan.

Vejledning:

Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunen undersøge barnets eller den unges forhold, jfr. serviceovens § 50 undersøgelse.

En § 50 undersøgelse skal (hvis punkterne er relevante for det enkelte barn) indeholde 6 punkter, nemlig

- udvikling og adfærd
- familieforhold
- skoleforhold
- sundhedsforhold
- fritidsforhold og venskaber
- andre relevante forhold (eksempelvis tidligere iværksatte foranstaltninger på barnets søskende).

Det er både ressourcer og problemer i forhold til de 6 punkter der skal afdækkes.

Jfr. § 50 stk. 1 må undersøgelsen ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt som forholdene tillader det. Rådgiveren skal derfor fra starten af undersøgelsen afklare, hvilke oplysninger vi allerede har om barnet eller den unges forhold og tage udgangspunkt i disse oplysninger, således at undersøgelsen ikke bliver mere vidtgående end nødvendigt.

Den enkelte undersøgelse skal omfatte ovennævnte 6 punkter, der hvor det er relevant, og der skal i forhold til hvert relevant punkt foretages en konkret vurdering af, hvilke oplysninger, der skal indhentes i forbindelse med undersøgelsen.

De fagfolk, som allerede har kendskab til sagen, skal inddrages, eksempelvis sundhedsplejersken, pædagoger, psykologer, lærere eller andre.

Hvis det er nødvendigt, skal kommunen indhente bistand fra særlige sagkyndige ved eksempelvis at lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller autoriseret psykolog.

Stk. 3. Som led i undersøgelsen skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan unglades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter

i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal oplysninger om barnets eller den unges synspunkter søges tilvejebragt. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

For unge der er fyldt 15 år skal der i undersøgelsen afdækkes, om der er særlige forhold for denne aldersgruppe, som skal indgå ved valg af indsats, eksempelvis

- den unges forhold til kammerater og andre relationer i nærmiljøet
- om den unge har et velfungerende skole- eller uddannelsesforløb, som ikke bør brydes
- fremtidige uddannelses- eller arbejdsmarkedsforhold, der har betydning for, hvor den unge bør bo,
- fordele og ulemper ved at den unge få en mere selvstændig boligform,
- mulighed for at iværksætte eventuelt nødvendige behandlingsforløb i hjemmet, og
- den unges egne ønsker.

Jfr. servicelovens § 50.stk. 6 skal undersøgelsen resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald, af hvilken art disse bør være.

4 måneders fristen, jfr. servicelovens § 50 stk. 7.

En § 50 undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunen er blevet opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte.

Jfr. vejledningens pkt. 268 tæller de 4 måneder således ikke fra det tidspunkt, undersøgelsen igangsættes, men fra det tidspunkt, vi modtager en underretning, en bekymring, en henvendelse m.m.

Ingen § 50 undersøgelse, ingen foranstaltning, med mindre der opstår akut behov for hjælp (med undtagelse af økonomisk støtte efter 52a – se særskilt procedure).

Som hovedregel kan der kun iværksættes foranstaltninger efter kap. 11/servicelovens § 52, når der foreligger en afsluttet § 50 undersøgelse.

Hvis særlige forhold gør sig gældende, kan en foranstaltning iværksættes samtidig med at barnets forhold undersøges i henhold til § 50. Fristen på de 4 måneder er ligeledes gældende her.

Særlige forhold foreligger f.eks. hvis et barn på grund af pludseligt opståede problemer får så store vanskeligheder, at en foranstaltning er nødvendig, selv om der ikke foreligger en grundig undersøgelse om årsag til problemerne og hvilke tiltag der skal til for at løse problemerne i hjemmet.

En tilflyttet familie med et barn, der har akut behov for foranstaltninger kan ligeledes falde ind under undtagelsen. I denne situation undersøges først, om der foreligger en § 50 undersøgelse i en tidligere kommune.

Der foreligger en § 50 undersøgelse i sagen

Eksisterer der i forvejen en § 50 undersøgelse i sagen, idet der er iværksat forebyggende foranstaltninger for barnet/familien, og vurderes der efterfølgende, at en mere indgribende foranstaltning er nødvendigt, skal rådgiveren vurdere, om der skal udarbejdes en ny § 50 undersøgelse, eller om det er tilstrækkeligt med et supplement til den tidligere § 50

undersøgelse + ny handleplan. Den supplerende undersøgelse skal indeholde aktuelle oplysninger om de relevante punkter samt en begrundet stillingtagen til den anbefalede foranstaltning.

Undersøgelsen kræver ingen samtykke men skal så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge der er fyldt 15 år.

Ønsker forældrene ikke at samarbejde omkring udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse, forhindrer det ikke rådgiveren i at udarbejde undersøgelsen.

Vi skal iagttage retssikkerhedslovens kapitel 3a, når der indhentes oplysninger til brug for undersøgelsen efter § 50.

Beslutning om udarbejdelse af en § 50 undersøgelse er en afgørelse, der kan ankes af foræl-

§ – § Anke over § 50 undersøgelsen servicelovens 166.

drene, såfremt de ikke ønsker, at undersøgelsen bliver udarbejdet. Det samme gør sig gældende, hvor kommunen afslår at udarbejde undersøgelsen.

Indhentelse af oplysninger til brug for undersøgelsen.

Inddragelse af forældremyndighedsindehaver, barnet/den unge og kommunens fagfolk, herunder indhentelse af oplysninger efter § 50 stk. 4. Der skal foreligge samtykke, inden vi indhenter – kan samtykke ikke fås benyttes retssikkerhedslovens § 11 c stk. 3

Forældremyndighedsindehaver

§ 50-undersøgelsen skal foregå i et tæt samarbejde med indehaver(ne) af forældremyndigheden. Det er ikke tilstrækkeligt, at der kun samarbejdes med den ene af 2 forældremyndighedsindehavere. Også hvis der er tale om ikke-samlevende forældre med fælles forældremyndighed, skal begge forældre inddrages i undersøgelsen.

Dette er dels begrundet i de juridiske aspekter af forældremyndighedsindehaveres rettigheder og pligter, dels er det socialfagligt begrundet. En inddragelse af begge forældre sikrer således, at flere aspekter af barnets situation bliver belyst.

Barnet/den unge

Barnet/den unge skal - uanset dets alder og modenhed – høres og inddrages i behandlingen af barnets/den unges egen sag. Ved at tale med barnet/den unge får rådgiver et førstehåndskendskab til barnets/den unges vanskeligheder og ressourcer, samt barnets/den

unges egen forestilling om, hvordan vanskelighederne kan afhjælpes – herunder barnets/den unges indstilling til foranstaltninger.

Barnet skal være orienteret om formålet med og forløbet af § 50-undersøgelsen.

Der skal afsættes den fornødne tid til at tale med barnet/den unge, og samtalerne skal være så skånsomme som muligt over for barnet/den unge. Samtalerne skal – hvis det skønnes nødvendigt – ske med sagkyndig bistand fra psykolog eller anden fagperson.

Lovtekst i § 48, stk. 1: Inden der træffes afgørelse efter §§ 51, 52, 52 a, 56, 57a, 57 b, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 3, og §§ 68-71 og 75, skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge herom. Samtalen kan undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge ved gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse, jf. § 50.

Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedensindehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Se endvidere procedurebeskrivelsen "samtale med barnet"

Undersøgelse på søskende, servicelovens § 50.8 – undersøgelsen på alle søskende kan beskrives i en og samme § 50 skabelon, dog skal der tages hensyn til børnenes individuelle forhold.

Der skal vurderes, om der skal foretages en undersøgelse på andre børn i familien. Formålet med dette krav er at sikre en tidlig indsats over for eventuelle andre børn i familien. En undersøgelse kan gennemføres som 1 samlet undersøgelse for flere børn i familien, dog således at der tages højde for børnenes individuelle forhold.

Der vil ofte være grund til at antage, at der bør gennemføres en undersøgelse af søskende, hvis et barns eller en ungs problemer primært skyldes forhold i familien eksempelvis forældrenes misbrug eller psykiske lidelser. Hvis kommunen efter en konkret vurdering finder, at der skal gennemføres en undersøgelse efter § 50 af eventuelle søskendes forhold, skal der træffes en afgørelse om dette.

Vordendes forældres behov for støtte – servicelovens § 50 stk. 9.

Hvis det må antages, at der er et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordendes forældres forhold nærmere. OBS. Her kræver det samtykke fra de vordende forældre. Der er ingen formelle krav til afgivelse af samtykket, men i Aabenraa kommune benytter vi skriftlig samtykkeerklæring.

Undtagelse: Det skal tydelig fremgå af sagen, at forældremyndighedensindehaveren er enig i eller selv har ønsket undersøgelsen udfærdiget.

Hvis forældrene ikke giver samtykke kan undersøgelsen gennemføres uden samtykke ved at indhente de nødvendige eksisterende oplysninger, jfr. § 11 c, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Eksisterende oplysninger dækker både oplysninger, som allerede er nedskrevet og oplysninger i form af viden hos de personer, der har med barnet/den unge eller familien at gøre. Rådgiveren kan således indhente nye udtalelser fra disse personer.

Begrundet stillingtagen

Jfr. servicelovens § 50.6 skal undersøgelsen resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald, af hvilken art disse bør være.

Vær opmærksom på, at der samtidig skal udarbejdes en handleplan jfr. servicelovens § 140 inden foranstaltningen iværksættes.

Hvor omfattende skal en § 50 være?

Udarbejdelse af undersøgelsen skal indeholde relevante og nødvendige oplysninger. Der skal i undersøgelsen henvises til de undersøgelser/erklæringer der er indhentet i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse. Undersøgelser/erklæringer vedhæftes som bilag. Det er ikke nødvendigt at afskrive teksten fra undersøgelser/erklæringer i selve § 50 undersøgelser.

En undersøgelse skal ikke være mere omfattende end nødvendigt.

Børnehuse – Se endvidere særskilt procedure

§ 50 b. Når et barn eller en ung har været udsat for overgreb eller ved mistanke herom, skal kommunalbestyrelsen til brug for den børnefaglige undersøgelse efter § 50 benytte det børnehus, som kommunen er tilknyttet, jf. § 50 a.

§ 50 c. Under behandlingen af en sag, hvor et børnehus benyttes, jf. § 50 a, kan personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden og sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.«